

**PENGARUH KERESAHAN PERPISAHAN DAN KESANNYA TERHADAP
PERKEMBANGAN SOSIAL KANAK-KANAK DI SELANGOR: SATU KAJIAN TINJAUAN**

***THE INFLUENCE OF SEPARATION ANXIETY AND ITS EFFECTS ON THE SOCIAL
DEVELOPMENT OF CHILDREN IN SELANGOR: A SURVEY STUDY***

Saturia binti Amiruddin¹
Norsyahida binti Mat Nazir²
Nur Amira Natasha binti Rozlan²
Nisa Dayana binti Sabarudin²
Fakulti Psikologi dan Pendidikan,
Universiti Malaysia Sabah¹
Fakulti Pendidikan dan Sains Sosial,
Universiti Selangor²

Corresponding Author's Email: saturia@ums.edu.my

Article history:

Received : 18 September 2023
Accepted : 12 October 2023
Published : 31 December 2023

ABSTRAK

Keresahan perpisahan merupakan perkara yang normal bagi kanak-kanak. Namun begitu, keresahan boleh menjadi keterlaluan sehingga mampu mengganggu kehidupan dan perkembangan kanak-kanak. Jika tidak diberi perhatian, ia boleh menjadi kecelaruan keresahan, dan menyebabkan kanak-kanak sukar untuk melalui kehidupan mereka. Objektif kajian ini adalah untuk meninjau keresahan perpisahan yang berlaku dalam kalangan kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun di negeri Selangor. Selain itu, kajian ini bertujuan untuk mengkaji pengaruh faktor persekitaran terhadap keresahan perpisahan kanak-kanak serta mengkaji hubungan antara keresahan perpisahan dan kesannya terhadap perkembangan sosial kanak-kanak. Pengkaji menggunakan kaedah kuantitatif dengan mendedarkan borang soal selidik terhadap seramai 288 orang responden dari kalangan ibu bapa yang mempunyai anak dalam lingkungan umur 0 hingga 9 tahun. Data dianalisis menggunakan (SPSS 25.0) melalui analisis deskriptif, regresi model linear dan ujian ANOVA sehalu. Hasil dapatan seramai N=189 (66%) kanak-kanak yang berumur 0 hingga 9 tahun di negeri Selangor mengalami keresahan perpisahan. Selain itu, hasil dapatan regresi model linear menunjukkan faktor persekitaran tidak mempengaruhi keresahan perpisahan. Akhir sekali, melalui ujian ANOVA sehalu terdapat perbezaan yang signifikan di antara kesan perkembangan sosial dan keresahan perpisahan dengan min keseluruhan, $F(288)=3.27, p<.05$.

Kata kunci: Keresahan Perpisahan, Fenomena Perkembangan, Perkembangan Sosial

***THE INFLUENCE OF SEPARATION ANXIETY AND ITS EFFECTS ON THE SOCIAL
DEVELOPMENT OF CHILDREN IN SELANGOR: A SURVEY STUDY***

ABSTRACT

Separation anxiety is a normal developmental phenomenon in children. However, in some instances, it can become excessively pronounced, disrupting the lives and development of children. Without

appropriate attention, it can evolve into a more severe anxiety disorder, which is likely to have adverse effects on a child's life journey. The objective of this study is to examine separation anxiety occurring among children aged 0 to 9 years in the state of Selangor, Malaysia. Additionally, this study aims to investigate the influence of environmental factors on children's separation anxiety and to examine the relationship between separation anxiety and its impact on children's social development. A quantitative approach was utilized by distributing questionnaires to 288 parents of children within the age range of 0 to 9 years. The data obtained were analyzed using SPSS 25.0 through descriptive analysis, linear regression model, and one-way ANOVA. The study found that N=189 (66%) of children aged 0 to 9 years in Selangor experience separation anxiety. However, the results of the linear regression model indicated that environmental factors do not influence separation anxiety. Lastly, through a one-way ANOVA test, a significant difference was found between the effects of social development and separation anxiety with an overall mean, $F(288)=3.27, p<0.05$.

Keywords: Separation Anxiety, Developmental Phenomenon, Social Development

PENGENALAN

Keresahan perpisahan boleh ditakrifkan dalam satu keadaan dimana kanak-kanak akan berasa takut atau gelisah yang berlebihan untuk berpisah dengan orang yang paling mereka rapat khususnya ibu bapa atau daripada seseorang atau tempat tertentu (Schiele & Domschke, 2020). Kanak-kanak yang mempunyai simptom ini akan mempercayai bahawa semua ahli keluarga khususnya ibu bapa mereka akan sentiasa berada di sisi dan merasa kecewa jika ditinggalkan walaupun dalam satu tempoh masa yang singkat. Keresahn perpisahan adalah salah satu daripada gangguan mental yang paling biasa dalam kanak-kanak. Ketidakperhatian dalam merawat gangguan ini boleh menjadi faktor risiko bagi gangguan mental lain dalam kalangan kanak-kanak dan remaja dan boleh menjadi kemurungan kerana berpisah daripada ibu bapa mereka (Ahmadizadeh *et al.*, 2022)

Kanak-kanak yang mengalami keresahan perpisahan mungkin mengalami ketidakstabilan emosi, seperti kebimbangan yang berlebihan, ketakutan, atau kecemasan yang mendalam ketika berpisah daripada orang tua atau penjaga mereka. Mereka mungkin menghadapi kesulitan dalam berinteraksi dengan rakan sebaya kerana ketidakselesaian mereka ketika berada dalam situasi di luar jangkaan. Mereka juga akan sedih atau kecewa jika ibu bapa atau keluarga meninggalkan mereka keseorangan sama ada dalam jangka masa pendek atau panjang. Manakala menurut Akram Doustiet (2018) pula, keresahan perpisahan disebabkan oleh keturunan dan berkait rapat dengan biologi, persekitaran dan psikologi kanak-kanak. Oleh itu, faktor persekitaran sangat memainkan peranan penting dalam membentuk tingkahlaku kanak-kanak.

Dalam kajian yang dilakukan oleh Siti Najwa dan Masayu (2020), mereka mendefinisikan keresahan perpisahan sebagai keadaan di mana seseorang merasa takut dan cemas ketika harus berpisah dengan individu yang mereka percayai. Keresahan perpisahan biasanya terjadi pada kelompok usia bayi dan cenderung berkurang pada awal masa kanak-kanak dan masalah keresahan perpisahan ini biasanya

sering berlaku sejak usia yang sangat muda, bahkan pada peringkat bayi, sekitar usia 12 bulan hingga 2 tahun. Fasa yang paling kritikal bagi seorang kanak-kanak mengalami keresahan perpisahan adalah antara usia 5-6 tahun, 7-9 tahun, dan 12-14 tahun. Masalah keresahan di kalangan kanak-kanak akan berkurang seiring dengan perkembangan mereka ketika memasuki zaman kanak-kanak, namun akan menjadi lebih teruk jika tidak dirawat dimana mempunyai implikasi jangka panjang terhadap kesihatan mental, pencapaian akademik, dan kesihatan fizikal sehingga praremaja (Battaglia *et al.*, 2017).

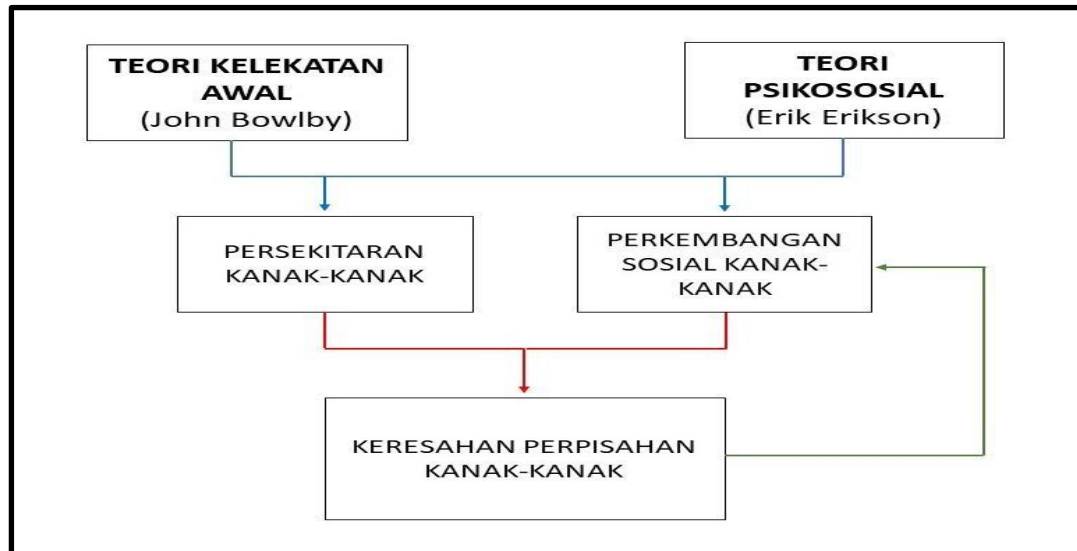
Selain itu, berdasarkan penelitian yang dilakukan oleh Saeed Ghanbari dan rakan-rakan (2018), kanak-kanak yang mengalami atau mengidap masalah keresahan perpisahan ini cenderung menunjukkan gejala-gejala seperti sakit perut, sakit kepala, masalah tidur, muntah, dan menangis secara berlebihan. Di samping itu, masalah keresahan perpisahan ini akan memberikan kesan yang sangat mendalam kepada diri seseorang kanak-kanak sekiranya tidak dirawat dan dicegah dengan lebih awal. Perkara ini, boleh menjejaskan perkembangan sosial kanak-kanak kerana mereka sering berasa ketakutan dan bimbang apabila berpisah dengan ibu bapa atau ahli keluarga. Tambahan lagi musim pandemik pada masa kini, Rutin kehidupan ini akan mempengaruhi sikap kanak-kanak yang banyak menghabiskan masa dirumah berbanding sekolah atau pusat jagaan. Perkara ini, boleh menjejaskan perkembangan sosial kanak-kanak kerana mereka sering berasa ketakutan dan bimbang apabila berpisah dengan ibu bapa atau ahli keluarga. Perkara ini, menjadikan bahagian otak yang berfungsi dalam kawasan otak yang terlibat dalam kebimbangan atau ketakutan adalah bahagian *amygdala*, *orbitofrontal cortex* dan *anterior cingulate cortex* menjadi kritikal (Gregor, Leicht, Mulert, 2020). Oleh itu, kajian ini dijalankan untuk mengenalpasti pengaruh persekitaran terhadap keresahan perpisahan kanak-kanak dan kesan keresahan perpisahan terhadap perkembangan sosial kanak-kanak.

Walaupun terdapat kajian yang telah dijalankan yang menyatakan bahawa faktor keluarga dan genetik merupakan faktor utama yang mempengaruhi masalah kegelisahan perpisahan dalam kanak-kanak (Mosolov & Cavallius, 2023), persekitaran kanak-kanak juga merupakan faktor penting dalam perkembangan mereka. Jika ia tidak dianggap sebagai isu utama, kesannya terhadap kanak-kanak adalah mereka akan merasakan bahawa persekitaran mereka merupakan ancaman kepada mereka, yang seterusnya akan menjadikan sukar bagi mereka untuk terlibat dan perkembangan mereka terjejas dari segi aspek JERIS, iaitu jasmani, emosi, rohani, intelek, dan sosial.

Sehubungan dengan itu objektif kajian ini adalah untuk meninjau keresahan perpisahan yang berlaku dalam kalangan kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun di negeri Selangor. Selain itu, kajian ini bertujuan untuk mengkaji pengaruh faktor persekitaran terhadap keresahan perpisahan kanak-kanak serta mengkaji hubungan antara keresahan perpisahan dan kesannya terhadap perkembangan sosial kanak-kanak.

Kajian ini adalah penting kerana ia membincangkan isu kesihatan mental dalam kalangan kanak-kanak, yang sering kali tidak diberi perhatian yang mendalam. Keadaan ini boleh memberi kesan

yang serius terhadap perkembangan sosial dan emosi kanak-kanak, dan jika tidak ditangani dengan betul, ia boleh berterusan hingga ke dewasa.

Rajah 1 : Kerangka Teori Dan Konseptual Kajian

Kerangan teori yang berkaitan dengan kajian ialah teori kelekatan awal dan teori psikososial. Kedua-dua teori ini telah menjelaskan tentang aspek persekitaran dan perkembangan sosial seseorang kanak-kanak. Teori dari John Bowlby menjelaskan bahawa persekitaran kanak-kanak yang mempunyai ibu bapa yang memberikan kasih sayang dan perhatian yang terlampau tinggi akan memberikan kesan yang negatif kepada seseorang kanak-kanak itu. Beliau mengatakan bahawa interaksi yang seimbang dengan ibu bapa dalam bentuk kasih sayang dan perhatian adalah penting untuk perkembangan emosi kanak-kanak. Ketidakseimbangan dalam interaksi ini boleh membawa kepada masalah kelekatan awal yang berpanjangan. Erik Erikson menyumbangkan konsep perkembangan psikososial dengan menekankan bahawa individu menghadapi serangkaian konflik dan tugas perkembangan sepanjang hayat mereka. Kanak-kanak yang mendapat hubungan awal yang positif dan mempunyai kepercayaan pada orang dewasa mungkin akan mengalami tugas perkembangan seperti "Kepercayaan vs. Ketidakpercayaan" dalam perkembangan psikososialnya dengan lebih mudah. Sebaliknya, kanak-kanak yang mengalami hubungan awal yang tidak seimbang atau tidak stabil mungkin akan menghadapi kesukaran dalam mengatasi tugas perkembangan ini dan mungkin menghadapi masalah kepercayaan terhadap dunia sekitar.

Oleh itu, hubungan antara teori kelekatan awal John Bowlby dan teori perkembangan psikososial Erik Erikson adalah penting dalam memahami bagaimana persekitaran awal kanak-kanak

dengan ibu bapa atau penjaga awal dapat mempengaruhi perkembangan emosi dan sosial kanak-kanak serta bagaimana hal ini berkait dengan perkembangan psikososial mereka sepanjang hayat.

KEPENTINGAN KAJIAN

Kajian ini adalah penting kerana ia memberi tumpuan kepada pengaruh persekitaran terhadap keresahan perpisahan kanak-kanak. Dalam konteks global, faktor-faktor persekitaran semakin kompleks dan boleh mempengaruhi tahap keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak. Selain itu, dengan adanya wabak pandemik COVID-19 yang berlarutan, keadaan ini mungkin turut memberi kesan kepada keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak. Oleh itu, kajian ini akan memberikan pandangan yang lebih mendalam mengenai bagaimana persekitaran sekitar kanak-kanak dapat mempengaruhi keresahan perpisahan mereka.

METODOLOGI

Kaedah kajian yang digunakan adalah kajian berbentuk kuantitatif dengan menggunakan kajian tinjauan dengan mengedarkan soal selidik yang dijalankan kepada ibu bapa di negeri Selangor, Malaysia. Seramai 288 orang ibu bapa di pilih secara rawak iaitu menggunakan pensampelan mudah untuk menjalani kajian ini. Sampel kajian terdiri daripada ibu bapa yang mempunyai anak yang berumur 0 hingga 9 tahun. Bilangan sampel yang diambil adalah daripada jumlah populasi kanak-kanak 0 hingga 9 tahun di Selangor, iaitu seramai 1,121 orang. Kajian tinjauan ini menggunakan soal selidik yang dirangka oleh pengkaji sendiri. Tinjauan ini juga telah dijalankan selama 3 minggu untuk melengkapkan jumlah sampel yang telah dipilih secara rawak. Data mentah kajian dianalisis menggunakan perisian IBM SPSS versi 25.0. Analisis deskriptif digunakan untuk menganalisis data. Ujian regresi model linear dan analisis ANOVA sehalu digunakan bagi melihat pengaruh persekitaran terhadap keresahan perpisahan kanak-kanak dan perbezaan antara kesan perkembangan sosial dengan keresahan perpisahan.

Data yang diperoleh dianalisis menggunakan perisian SPSS 25.0. Analisis deskriptif digunakan untuk melihat profil responden dan tahap keresahan perpisahan kanak-kanak. Selain itu, regresi model linear digunakan untuk mengkaji pengaruh faktor persekitaran terhadap keresahan perpisahan. Ujian ANOVA satu hala juga digunakan untuk melihat perbezaan dalam kesan perkembangan sosial dan keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun.

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Hasil Analisis Secara Deskriptif

Hasil analisis menunjukkan seramai N=265(92%) ibu bapa dan N=23(8%) penjaga terlibat dalam kajian ini. Status bagi responden seramai N=269(93.4%) adalah masih berkahwin N=13(4.5%) ibu tunggal dan N=6(2.1%) bapa tunggal. Bagi umur kanak-kanak, seramai N=106(36.8%) berumur 2 hingga 3 tahun, N=57(19.8%) 0 hingga 1 tahun, N=55(19.1%) 4 hingga 5 tahun, N=39(13.5%) 8 hingga 9 tahun dan N=31(10.8%) 6 hingga 7 tahun. Kanak-kanak ini terdiri daripada kanak-kanak perempuan dan lelaki.

Hasil kajian ini menunjukkan bahawa sebanyak N=189 (66%) kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun di negeri Selangor mengalami keresahan perpisahan. Walau bagaimanapun, dapatan daripada regresi model linear menunjukkan bahawa faktor persekitaran tidak mempengaruhi keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak ini. Ini mungkin menunjukkan bahawa faktor-faktor lain, seperti faktor individu atau keluarga, mungkin memainkan peranan yang lebih besar dalam menentukan tahap keresahan perpisahan kanak-kanak.

Hasil Analisis Secara Inferensi

Jadual 1 menunjukkan hasil kajian bagi hubungan persekitaran kanak-kanak dengan keresahan perpisahan. Ujian statistik yang digunakan adalah analisis regresi model linear. Jadual 2 bagi melihat perbezaan kesan perkembangan sosial dengan keresahan perpisahan pengkaji menggunakan analisis anova satu hala.

Jadual 1

Ujian Regresi model linear antara persekitaran dan keresahan perpisahan.

Model	B	Beta (β)	Nilai-t	Sig-t	R²
Keturunan	0.262	0.259	4.35	.000	.067
Constant	60.611		9.06	.000	
Over protective	0.212	0.186	3.208	.000	.035
Constant	62.713		12.684	.001	
Meninggalkan jangka masa panjang	0.232	0.204	3.521	.000	0.42
Constant	62.269		12.443	.000	
Kelekatan awal	0.301	0.234	4.076	.000	0.55

Constant	61.402		11.017	.000	
Kurang kasih sayang	0.162	0.170	2.915	.000	0.29
Constant	63.095		12.859	.004	

Hasil analisis mendapati faktor persekitaran tidak mempengaruhi kanak-kanak yang mengalami keresahan perpisahan. Keputusan menunjukkan bahawa faktor keturunan dengan (Beta=.259, $p>.05$) paling tidak mempengaruhi kanak-kanak yang mengalami keresahan perpisahan. Seterusnya, adalah faktor kelekatan awal dengan (Beta=.234, $p>.05$) diikuti dengan faktor meninggalkan kanak-kanak dalam jangka masa yang panjang iaitu (Beta=.204, $p>.05$). Bagi faktor persekitaran yang tidak mempengaruhi adalah *over protective* dengan (Beta=.186, $p>.05$) dan faktor kurang kasih sayang dengan (Beta=.170, $p>.05$).

Jadual 2

Ujian ANOVA sehalu, kesan perkembangan sosial dengan kanak-kanak.

Sumber	Jumlah kuasa dua	dk	min kuasa dua	F	Sig.
Antara kumpulan	21.436	9	2.382	3.27	.001
Dalam kumpulan	202.234	278	.727		
Jumlah	223.670	287			

Ujian ANOVA sehalu digunakan untuk menguji perbezaan kesan perkembangan sosial dengan keresahan perpisahan. Jadual di atas menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan di antara kesan perkembangan sosial dan keresahan perpisahan dengan min keseluruhan, $F(288)=3.27$, $p<.05$. Ini bermakna terdapat perbezaan yang signifikan antara kesan perkembangan sosial dan keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun di negeri Selangor, $F(288)=3.27$, $p<.05$. Ini menunjukkan bahawa kanak-kanak yang mengalami keresahan perpisahan mungkin mengalami kesan negatif terhadap perkembangan sosial mereka.

PERBINCANGAN DAN CADANGAN

Tinjauan Keresahan Perpisahan Kalangan Kanak-Kanak Berumur 0 Hingga 9 Tahun Di Negeri Selangor.

Dapatan kajian yang menunjukkan bahawa sebanyak 66% (N=189) kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun di negeri Selangor mengalami keresahan perpisahan adalah sesuatu yang patut menjadi perhatian serius. Peratusan yang tinggi ini mencerminkan bahawa isu keresahan perpisahan adalah masalah yang relevan dan besar dalam kalangan kanak-kanak di kawasan Selangor. Adalah penting untuk melihat bahawa keresahan perpisahan adalah isu yang kompleks yang dipengaruhi oleh pelbagai faktor. Kajian ini memberi tumpuan kepada kanak-kanak berumur 0 hingga 9 tahun, dan adalah mungkin bahawa pengaruh faktor persekitaran terhadap keresahan perpisahan boleh berbeza pada peringkat perkembangan yang berbeza. Kanak-kanak yang lebih muda, sebagai contoh, mungkin lebih sensitif terhadap persekitaran sekitar mereka, manakala kanak-kanak yang lebih tua mungkin mempunyai mekanisme penyesuaian atau faktor-faktor yang berbeza yang terlibat.

Selain itu, dapatan kajian ini menekankan keperluan untuk pendekatan holistik dalam memahami dan menangani keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak. Ia menunjukkan bahawa intervensi yang bertujuan untuk mengurangkan keresahan perpisahan tidak sepatutnya hanya memberi tumpuan kepada pengubahsuaian persekitaran tetapi juga harus mengambil kira dinamik individu dan keluarga. Pendidikan psikologi dan sokongan kepada ibu bapa dan penjaga mungkin menjadi komponen penting dalam intervensi tersebut.

Secara kesimpulannya, walaupun kajian ini mendapati kadar keresahan perpisahan yang tinggi dalam kalangan kanak-kanak di Selangor, kajian ini juga mencadangkan bahawa faktor persekitaran sahaja mungkin bukan pendorong utama keresahan perpisahan ini. Penyelidikan lanjutan diperlukan untuk meneroka interaksi pelbagai faktor, termasuk faktor individu, keluarga, dan persekitaran, dalam membentuk kebimbangan pemisahan dalam kanak-kanak. Pemahaman yang lebih mendalam ini boleh memandu strategi yang lebih berkesan untuk mengenal pasti, mencegah, dan mengatasi kebimbangan pemisahan dalam kalangan kanak-kanak.

Faktor Persekitaran Mempengaruhi Keresahan Perpisahan Kanak-Kanak

Dapatan kajian menunjukkan bahawa persepsi ibu bapa terhadap faktor persekitaran tidak mempengaruhi berlakunya keresahan perpisahan terhadap kanak-kanak. Ini berkemungkinan terdapat faktor lain yang lebih mempengaruhi berlakunya keresahan perpisahan berbanding faktor persekitaran. Seperti dalam kajian yang dijalankan oleh (Choate, 2005) menyatakan faktor terbesar yang mempengaruhi keresahan perpisahan adalah dari layanan sesebuah keluarga itu sendiri kepada kanak-

kanak. Antara cadangan yang boleh diberikan, Ibu bapa seharusnya peka dengan cara layanan kepada anak bagi mengelakkan masalah keresahan perpisahan ini berlaku. Iaitu ibu bapa perlu menunjukkan layanan yang positif kepada mereka, seperti ibu bapa mendengar pendapat kanak-kanak, memberikan kasih sayang secukupnya, mewujudkan sistem komunikasi dua hala antara anak dengan ibu bapa dan sebagainya. Hal ini dapat mengelakkan persekitaran yang negatif yang dapat mewujudkan keresahan perpisahan terhadap kanak-kanak.

Walaupun kajian ini tidak menemui hubungan yang signifikan antara faktor persekitaran dan keresahan perpisahan, ini tidak dinafikan kemungkinan bahawa faktor-faktor lain, seperti faktor individu atau faktor keluarga, mungkin memainkan peranan yang lebih besar dalam menentukan tahap keresahan perpisahan kanak-kanak. Selain itu, semasa berlakunya pandemik yang pernah melanda negara dan seluruh dunia juga merupakan faktor penyumbang kepada masalah ini. Faktor-faktor seperti isolasi sosial, peningkatan ketidakstabilan, masalah kesihatan mental dalam kalangan ibu bapa, peristiwa traumatik, pendedahan kepada komplikasi dan kematian disebabkan oleh COVID-19, frustrasi ibu bapa, dan masalah kewangan (Dabkowska & Mika, 2021).

Ketika pandemik berlaku, kanak-kanak mungkin mengalami kebimbangan pemisahan yang lebih teruk daripada sebelumnya. Ini boleh disebabkan oleh beberapa faktor. Antaranya termasuk isolasi sosial, di mana mereka terpaksa menjauhkan diri daripada rakan-rakan dan aktiviti sosial biasa mereka. Kehilangan kestabilan dalam kehidupan harian juga boleh menyebabkan kebimbangan pemisahan, kerana persekitaran yang biasa menjadi tidak menentu (Dabkowska & Mika, 2021). Pendedahan kepada peristiwa trauma seperti kematian atau komplikasi yang disebabkan oleh COVID-19 juga boleh meningkatkan kebimbangan pemisahan dalam kalangan kanak-kanak dan remaja. Mereka mungkin merasa takut atau cemas tentang keselamatan diri mereka dan orang yang mereka sayangi. Kajian akan datang diharapkan dapat mendalami pelbagai pemboleh ubah persekitaran atau mengambil pendekatan kualitatif untuk mendapatkan pandangan yang lebih mendalam tentang bagaimana persekitaran mempengaruhi keresahan perpisahan

Kesan Keresahan Perpisahan Terhadap Perkembangan Sosial Kanak-Kanak

Dapatan kajian menunjukkan persepsi ibu bapa telah membuktikan bahawa masalah keresahan boleh memberikan kesan yang signifikan kepada perkembangan sosial kanak-kanak. Kanak-kanak yang mengalami keresahan perpisahan mungkin menjadi takut untuk bersendirian, menunjukkan keengganan untuk pergi ke sekolah, dan enggan tidur sendirian. Ini dapat mengakibatkan masalah dalam interaksi sosial dengan rakan sebaya dan orang lain di sekitarnya, serta memberikan kesan negatif terhadap emosi kanak-kanak seperti Seperti dalam kajian yang dijalankan oleh (Intan Puspitasari & Dewi Eko Wati, 2018) menyatakan bahawa kesan keresahan perpisahan terhadap kanak-kanak ialah, mereka akan takut untuk bersendirian, tidak mahu ke sekolah dan tidak mahu tidur berseorangan. Secara langsung, mereka

akan mengalami kesukaran untuk masuk ke dalam kelompok masyarakat, kurang bersosial dengan orang disekeliling dan akhirnya akan memberikan kesan kepada emosi kanak-kanak seperti kemurungan dan tekanan. Sebagai cadangan, para ibu bapa perlu peka dengan perubahan perkembangan sosial yang dialami oleh kanak-kanak. Hal ini bagi mengelakkan, proses perkembangan sosial kanak-kanak terjejas dan dapat memberikan kesan dalam jangka masa yang panjang. Contoh perkembangan sosial yang positif ialah, kanak-kanak mudah bergaul dengan kanak-kanak lain, mereka suka bermain atau berkongsi.

Masalah keresahan perpisahan mempunyai prevalens seumur hidup sebanyak 4.8% dan sering bermula selepas umur 18 tahun. Ini adalah permasalahan yang penting, terutamanya jika prevalensnya tinggi seperti yang dinyatakan. Ketidakepekaan terhadap masalah ini boleh mengakibatkan penolakan untuk pergi ke sekolah Antara masalah yang akan berlanjutan tersebut adalah tingkah laku seperti menolak untuk ke sekolah. Kesannya kepada kanak-kanak adalah, kanak-kanak akan hilang kawan sebaya oleh kerana penolakan ke sekolah tersebut. Kanak-kanak juga tidak boleh melakukan apa-apa kegiatan yang jauh daripada rumah. Sekiranya masalah keresahan ini tidak dikawal, maka gejala yang ada pada permasalahan tersebut akan berlanjutan sehingga mereka dewasa. dan mengakibatkan gejala berlarutan hingga dewasa (Schiele & Domschke 2020) & (Mash & Wolfe, 2016).

Bagi para ibu bapa, kajian ini mencadangkan agar ibu bapa perlu peka terhadap perubahan dalam perkembangan sosial anak-anak mereka. Tindakan awal dan pemahaman terhadap masalah keresahan perpisahan boleh membantu mencegah kesan jangka panjang pada perkembangan anak-anak. Sebagai contoh, menggalakkan anak-anak untuk bergaul dengan rakan sebaya dan menyokong mereka dalam aktiviti sosial dapat membantu mengatasi gejala keresahan perpisahan. Selain itu, kajian ini penting bagi meningkatkan kesedaran awam tentang keresahan perpisahan. Dengan kesedaran yang lebih tinggi, masalah ini mungkin mendapat perhatian lebih banyak dalam masyarakat dan dalam sistem pendidikan.

Secara keseluruhannya, hasil kajian ini menyoroti kepentingan mengenali dan merawat keresahan perpisahan, terutamanya pada kanak-kanak, serta memahami kesan negatif yang mungkin terjadi terhadap perkembangan sosial mereka. Ini adalah perbincangan yang penting dalam konteks kesejahteraan kanak-kanak dan kesihatan mental.

KESIMPULAN

Keresahan perpisahan adalah fenomena biasa dalam perkembangan kanak-kanak. Oleh itu, pemahaman yang mendalam mengenai keresahan perpisahan dalam kalangan kanak-kanak sangat penting untuk membantu kanak-kanak yang mengalami masalah ini. Melalui kajian ini dapat memberikan pemahaman

yang lebih mendalam tentang fenomena keresahan perpisahan dalam konteks negeri Selangor. Persekitaran kanak-kanak, termasuk keluarga dan faktor-faktor lain di sekitar mereka, memainkan peranan penting dalam perkembangan keresahan perpisahan. Penyelidikan ini membantu mengenalpasti bagaimana persekitaran kanak-kanak dapat mempengaruhi pengalaman mereka terhadap keresahan perpisahan.

Pentingnya perkembangan sosial dalam kalangan kanak-kanak adalah satu aspek yang harus diberi perhatian lebih lanjut dalam usaha mengurangkan keresahan perpisahan. Oleh itu, usaha perlu dibuat untuk memahami dengan lebih mendalam kesan keresahan perpisahan terhadap perkembangan sosial kanak-kanak dan bagaimana ia boleh diatasi. Kajian ini memberikan landasan yang kukuh untuk penyelidikan lanjutan dalam masalah keresahan perpisahan kanak-kanak, dan ia juga memberikan kesedaran tentang pentingnya mengambil tindakan yang sewajarnya dalam menangani isu ini dalam kalangan kanak-kanak.

Keresahan perpisahan dapat memberi kesan yang serius kepada perkembangan sosial dan emosi kanak-kanak. Kanak-kanak yang mengalami keresahan perpisahan mungkin menghadapi kesukaran dalam berinteraksi dengan rakan sebaya dan merasa cemas ketika berada dalam situasi di luar jangkaan. Oleh itu, kajian ini membantu kita memahami kesan ini dengan lebih baik. Masalah keresahan perpisahan yang tidak diatasi dengan baik pada peringkat kanak-kanak boleh berterusan hingga dewasa. Oleh itu, kajian ini berpotensi memberikan pandangan yang lebih baik tentang bagaimana memberi sokongan kepada kanak-kanak dalam masa kanak-kanak mereka boleh membawa kesan yang berkekalan pada kesejahteraan mereka sepanjang hayat.

RUJUKAN

- Ahmadizadeh R, Zenoozian S, Rezaei M, Mohammadi J, Motahhari Z (2022) - Effect of Child-Parent Relationship Therapy on the Severity of Separation Anxiety Disorder in Children: A Clinical Trial with a Parallel Groups Study Design. *Preventive care in nursing and midwifery journal*-Vol. 12, Iss: 1, pp 20-28.
- Intan Puspitasari & Dewi Eko Wati.(2018).Strategi parent-school partnership: Upaya preventif separation anxiety disorder pada anak usia dini. Universitas Ahmad Dahlan.Yogyakarta.
- Mash & Wolfe.(2016).Abnormal child psychology.Boston: cengage learning.
- Malgorzata, Dabkowska., Agnieszka, Dabkowska-Mika. (2021). Potential Effects of the COVID-19 Pandemic on Children and Adolescents with Separation Anxiety Disorder.
- Marco, Battaglia., Gabrielle, Garon-Carrier., Sylvana, M., Côté., Ginette, Dionne., Evelyne, Touchette., Frank, Vitaro., Richard, E., Tremblay., Richard, E., Tremblay., Richard, Tremblay., Michel, Boivin., Michel, Boivin. (2017). Early childhood trajectories of separation anxiety: Bearing on mental health, academic achievement, and physical health from mid-childhood to preadolescence.. *Depression and Anxiety*, 34(10):918-927. doi: 10.1002/DA.22674
- Miriam, A., Schiele., Katharina, Domschke., Katharina, Domschke. (2020). Separation anxiety disorder. *Nervenarzt*, 92(5):426-432. doi: 10.1007/S00115-020-01037-1

Pengaruh Keresahan Perpisahan Dan Kesannya Terhadap Perkembangan Sosial Kanak-Kanak Di Selangor : Satu Kajian Tinjauan
Saturia Amiruddin, Norsyahida Mat Nazir,
Nur Amira Natasha Rozlan, Nisa Dayana Sabarudin

- Neuroimaging of anxiety disorders. 938-947. doi: 10.1093/MED/9780198713005.003.0090 Gregor, Leicht., C., Mulert. (2020).
- Roman, Valerievich, Mosolov., Katarina, Hyltén-Cavallius. (2023). Separation anxiety. 185-198. doi: 10.1016/b978-0-323-91497-0.00098-9
- Saeed Ghanbari, Mohammad Karim Khodapanahi, Masood Gholamali Lavasani, M.Ali Mazaheri & Reyhane Rezapour Faridian.(2018).The effectiveness of attachmentbased parent training method on anxiety syndrome in preschool children.Journal of behavioral science, 12(1), 9-17.
- Schiele M.A & Domschke K (2020). Separation anxiety disorder. University Medical Center Freiburg. Vol. 92, Iss: 5, pp 426-432.
- Siti Najwa & Masayu Dzainudin.(2020).Persepsi ibu bapa terhadap separation anxiety kanak-kanak.Jabatan Pendidikan Awal Kanak-kanak, Fakulti Pembangunan Manusia, University Pendidikan Sultan Idris.